

## ONDERNEMINGEN IN MOEILIJKHEDEN



# ONDERNEMINGEN IN MOEILIJKHEDEN

Jelle DERAMMELAERE  
(ed.)

Ondernemingen in moeilijkheden  
Jelle Derammelaere (ed.)

© 2019 Intersentia  
Antwerpen – Cambridge  
[www.intersentia.be](http://www.intersentia.be)

Cover: Raymond Forbes LLC / Stocksy

ISBN 978-94-000-1016-1  
D/2019/7849/92  
NUR 827

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

## VOORWOORD BIJ DE REEKS

Vele generaties juristen werden gevormd met de Groene Reeks opgezet door de Leuvense professoren Roger Dillemans en Walter van Gerven. De ‘Algemene Beginselen van het Belgisch Privaatrecht’, een boekenreeks waarin de basisprincipes van privaats vermogensrecht helder en overzichtelijk worden uiteengezet, prijken nog steeds in menige juridische bibliotheek.

De helderheid en toegankelijkheid van de ‘Algemene Beginselen van het Belgisch Privaatrecht’ vormen het uitgangspunt en de drijfveer voor een nieuw initiatief: een boekenreeks die, zonder de pretentie te hebben de Groene Reeks te evenaren of vervangen, de gekende basisbeginselen verder wil toepassen op actuele thema’s die in de hedendaagse rechtspraktijk leven. Een jonge reeks ook, vormgegeven door een groep jonge juristen met de steun van een peter en een meter, die reeds decennialang de ontwikkelingen in het economisch privaatrecht volgen en becommentariëren.

Vanuit dat oogpunt bestaat de redactie van de reeks uit een (i) wetenschappelijke adviesraad met als leden: prof. dr. Sophie Stijns en prof. dr. em. mr. Jules Stuyck en (ii) redactieraad met als leden: dr. Michiel De Muynck, mr. Jelle Derammelaere, prof. dr. Pieter Van Cleynenbreugel, drs. Sander Van Look en dr. mr. Johan Vannerom. De wetenschappelijke adviseurs bepalen mee de inhoud en bewaken het algemeen opzet en de kwaliteit van de reeks. De leden van de redactieraad zijn verantwoordelijk voor de samenstelling van een bepaald boek in de reeks, waarvan het onderwerp aansluit bij de eigen specialisatie van de editor(s).

Als naam voor de nieuwe reeks werd gekozen: *‘Ius Mercatorum. Actuele vraagstukken in het economisch recht’*. De Latijnse hoofdtitel duidt op het ontzag voor de traditie en de ambitie om een vast baken van kwaliteit en juridische degelijkheid te worden. ‘Het recht van de markt’ vertaald in een eenheidstaal die juristen, onderzoekers, practici langs beide zijden van de taalgrens wil bereiken. De ondertitel weerspiegelt het jong en dynamisch karakter van de reeks. De initiatiefnemers hopen dat hij voor de komende generaties een bron zal zijn waarin de lezers een antwoord zullen vinden op actuele vragen.

Het ‘economisch recht’ mag hier niet eng worden opgevat en omvat in beginsel alle deeldomeinen van publiek- en privaatrecht die een rechtstreekse impact op het handelsleven hebben. Thema’s worden daarbij uitgekozen op basis van hun praktisch belang. Het kan daarbij gaan om (i) het uitwerken van een juridisch kader voor nieuwe maatschappelijke tendensen zoals de webshop, M-com-

merce ... of (ii) een actualisatie van enkele thema's uit het bancaire- en financieel recht, het vennootschapsrecht, het mededingingsrecht, het insolventierecht, het vermogensrecht ... Kortom, deze reeks behandelt het marktrecht en zijn actoren vanuit voor de praktijk relevante uitgangspunten.

Sophie STIJNS, Jules STUYCK  
Michiel DE MUYNCK, Jelle DERAMMELAERE,  
Pieter VAN CLEYNENBREUGEL, Sander VAN LOOCK, Johan VANNEROM

# INHOUD

|                                          |   |
|------------------------------------------|---|
| <i>Voorwoord bij de reeks.</i> . . . . . | v |
|------------------------------------------|---|

## **Financiële analyse jaarrekening: enige duiding voor juristen**

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| Bram DEMEESTER . . . . .                                      | 1  |
| 1. Inleiding . . . . .                                        | 1  |
| 2. Balans. . . . .                                            | 3  |
| 2.1. Activa. . . . .                                          | 3  |
| 2.1.1. Oprichtingskosten. . . . .                             | 4  |
| 2.1.2. Vaste activa. . . . .                                  | 4  |
| 2.1.3. Vlottende activa. . . . .                              | 5  |
| 2.2. Passiva . . . . .                                        | 7  |
| 2.2.1. Eigen vermogen . . . . .                               | 7  |
| 2.2.2. Voorzieningen en uitgestelde belastingen. . . . .      | 8  |
| 2.2.3. Schulden . . . . .                                     | 9  |
| 3. Resultatenrekening . . . . .                               | 10 |
| 3.1. Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten . . . . .          | 11 |
| 3.2. Financiële opbrengsten en financiële kosten . . . . .    | 14 |
| 3.3. Winst (verlies) van het boekjaar . . . . .               | 14 |
| 4. Financiële analyse . . . . .                               | 14 |
| 4.1. Inleiding . . . . .                                      | 14 |
| 4.2. Vereenvoudigde balans en resultatenrekening . . . . .    | 17 |
| 4.3. Liquiditeitsratio's . . . . .                            | 18 |
| 4.4. Solvabiliteitsratio's . . . . .                          | 22 |
| 4.5. Rendabiliteitsratio's . . . . .                          | 23 |
| 4.6. Rekenmodellen die risico op faling voorspellen . . . . . | 25 |
| 5. Conclusie. . . . .                                         | 26 |

## **De buitengerechtelijke herstelmaatregelen en de procedure van gerechtelijke reorganisatie**

|                                                       |    |
|-------------------------------------------------------|----|
| Jens BENOOT . . . . .                                 | 27 |
| 1. Inleiding . . . . .                                | 27 |
| 2. Buitengerechtelijke maatregelen . . . . .          | 27 |
| 2.1. Ondernemingsbemiddelaar . . . . .                | 28 |
| 2.2. (Buitengerechtelijk) minnelijk akkoord . . . . . | 29 |

|          |                                                                                                             |    |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 3.       | Gerechtelijke reorganisatie.....                                                                            | 32 |
| 3.1.     | Algemene principes.....                                                                                     | 33 |
| 3.1.1.   | Personeel toepassingsgebied.....                                                                            | 33 |
| 3.1.2.   | Toelatingsvoorwaarde: bedreigde continuïteit.....                                                           | 34 |
| 3.1.3.   | Verzoekschrift tot opening van de gerechtelijke reorganisatieprocedure.....                                 | 35 |
| 3.1.4.   | Schuldvorderingen in de opschorting – schuldvorderingen buiten de opschorting – boedelschulden.....         | 38 |
| 3.1.5.   | Gevolgen van de neerlegging van het verzoek tot gerechtelijke reorganisatie.....                            | 40 |
| 3.1.6.   | Behandeling van het verzoek.....                                                                            | 42 |
| 3.1.7.   | Gevolgen van de opening: opschorting.....                                                                   | 43 |
| 3.1.8.   | Verder verloop van de opschorting.....                                                                      | 48 |
| 3.2.     | Gerechtelijke reorganisatie door minnelijk akkoord.....                                                     | 50 |
| 3.3.     | Gerechtelijke reorganisatie door collectief akkoord.....                                                    | 52 |
| 3.3.1.   | Beschrijvend deel.....                                                                                      | 52 |
| 3.3.2.   | Bepalend deel.....                                                                                          | 54 |
| 3.3.2.1. | Maatregelen ten aanzien van de buitengewone schuldeisers in de opschorting.....                             | 55 |
| 3.3.2.2. | Maatregelen ten aanzien van de gewone schuldeisers in de opschorting.....                                   | 55 |
| a.       | Schuldvermindering.....                                                                                     | 55 |
| b.       | Betalingsuitstel.....                                                                                       | 57 |
| c.       | Omzetting van schuldvorderingen in aandelen en achterstelling van schuldvorderingen..                       | 57 |
| d.       | Verbod op compensatie.....                                                                                  | 59 |
| e.       | Gedifferentieerde behandeling van de gewone schuldeisers in de opschorting.....                             | 59 |
| f.       | Vrijwillige overdracht van het geheel of een gedeelte van de activa of de activiteiten...                   | 60 |
| g.       | Sociaal luik.....                                                                                           | 61 |
| 3.3.3.   | De stemming en goedkeuring van het reorganisatieplan...                                                     | 62 |
| 3.3.4.   | De homologatie van het reorganisatieplan en de gevolgen ervan.....                                          | 63 |
| 3.3.5.   | Rechtsmiddelen tegen het homologatievonnis?.....                                                            | 64 |
| 3.3.6.   | Controle op de uitvoering van het plan.....                                                                 | 66 |
| 3.4.     | Gerechtelijke reorganisatie door overdracht onder gerechtelijk gezag.....                                   | 66 |
| 3.4.1.   | Vrijwillige of gedwongen overdracht onder gerechtelijk gezag.....                                           | 67 |
| 3.4.2.   | Taak van de gerechtsmandataris.....                                                                         | 68 |
| 3.4.3.   | Overdracht van activiteiten van een vrije beroepsbeoefenaar: aanstelling van een Insolventiefunctionaris... | 69 |



|                                                        |    |
|--------------------------------------------------------|----|
| 3.4.4. Mogelijkheid tot “autoceSSION” .....            | 69 |
| 3.4.5. Keuze van kandidaat-overnemer .....             | 71 |
| 3.4.6. De overname van lopende overeenkomsten .....    | 72 |
| 3.4.7. De modaliteiten van verkoop .....               | 74 |
| 3.4.8. Overdracht van werknemers .....                 | 75 |
| 3.4.9. Homologatie en gevolgen van de overdracht ..... | 77 |
| 4. Slotbeschouwingen .....                             | 78 |

## **Vrijwillige vereffening van vennootschappen in het nieuwe Wetboek**

|                                                                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Thomas VANDERCRUYSE .....                                                                                                             | 79 |
| 1. Inleiding .....                                                                                                                    | 79 |
| 1.1. “OEF, de deadline werd gehaald” .....                                                                                            | 79 |
| 1.2. Specifiek bestek van deze bijdrage: vereffening en ontbinding ....                                                               | 80 |
| 2. Versoepeling van niet-deficitaire vereffeningen .....                                                                              | 82 |
| 2.1. Begrippenkader: deficitair versus niet-deficitair.....                                                                           | 82 |
| 2.2. Hoe doet men het vandaag? .....                                                                                                  | 83 |
| 2.3. Wat wijzigt er door de wet van 2019? .....                                                                                       | 85 |
| 2.3.1. In bepaalde gevallen géén homologatie van de<br>benoeming van de vereffenaar meer vereist .....                                | 85 |
| 2.3.2. In bepaalde gevallen géén goedkeuring van het plan<br>van verdeling meer vereist .....                                         | 87 |
| 2.4. Tussenbesluit.....                                                                                                               | 88 |
| 3. De verruiming van het toepassingsgebied van de ééndagsprocedure....                                                                | 88 |
| 3.1. Creatie van de praktijk .....                                                                                                    | 88 |
| 3.2. Een breder en soepeler toepassingsgebied.....                                                                                    | 89 |
| 3.2.1. Schulden ten aanzien van derden niet langer automatisch<br>uit den boze .....                                                  | 89 |
| 3.2.1.1. Voorgeschiedenis .....                                                                                                       | 89 |
| 3.2.1.2. Wat wijzigt er door de wet van 2019? .....                                                                                   | 90 |
| 3.2.2. Gewijzigd aanwezigheidsquorum op de algemene<br>vergadering.....                                                               | 91 |
| 3.3. Tussenbesluit.....                                                                                                               | 93 |
| 4. Een aantal technische lacunes of onduidelijkheden en een oplossing<br>voor enkele fundamentele vragen: <i>capita selecta</i> ..... | 93 |
| 4.1. Een wettelijk kader voor een vergeetachtige algemene vergadering ..                                                              | 93 |
| 4.1.1. Vergeten activa.....                                                                                                           | 94 |
| 4.1.2. Vergeten passiva.....                                                                                                          | 94 |
| 4.2. Heropening van de vereffening .....                                                                                              | 95 |
| 4.3. Verbeteringen en verduidelijkingen .....                                                                                         | 96 |
| 5. Overgangsbepalingen .....                                                                                                          | 97 |
| 6. Besluit .....                                                                                                                      | 98 |
| Schematisch overzicht ontbinding-invereffeningstelling .....                                                                          | 99 |

## La faillite

|                                                                                                       |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Lucille BERMOND .....                                                                                 | 101 |
| 1. Introduction .....                                                                                 | 101 |
| 2. Les acteurs de la procédure .....                                                                  | 101 |
| 3. Bref aperçu des effets principaux de l'ouverture de la procédure de faillite .....                 | 102 |
| 4. Le tribunal compétent .....                                                                        | 103 |
| 4.1. Généralités .....                                                                                | 103 |
| 4.2. La faillite transnationale .....                                                                 | 104 |
| 5. Le champ d'application de la procédure de faillite .....                                           | 104 |
| 6. Les conditions de la faillite .....                                                                | 106 |
| 7. La mise en faillite .....                                                                          | 107 |
| 7.1. Aveu .....                                                                                       | 107 |
| 7.2. Assignation .....                                                                                | 108 |
| 7.2.1. D'un créancier .....                                                                           | 108 |
| 7.2.2. Du ministère public .....                                                                      | 109 |
| 7.2.3. Administrateur provisoire .....                                                                | 109 |
| 7.3. Passerelle entre la faillite et la réorganisation judiciaire (XX.101) ...                        | 109 |
| 8. Le jugement déclaratif .....                                                                       | 110 |
| 8.1. Contenu (XX.104) .....                                                                           | 110 |
| 8.2. Opposabilité (XX. 106 et 107) .....                                                              | 110 |
| 8.3. Recours (XX.108) .....                                                                           | 111 |
| 9. Les premiers actes .....                                                                           | 111 |
| 9.1. La descente de faillite .....                                                                    | 111 |
| 9.2. L'inventaire (XX.134) .....                                                                      | 112 |
| 9.3. La conservation des archives (XX.138) .....                                                      | 113 |
| 9.4. Le détournement du courrier (XX.143) .....                                                       | 113 |
| 9.5. La vérification, la rectification et la clôture des écritures comptables (XX.147 & XX.148) ..... | 113 |
| 10. Les Effets du jugement déclaratif de faillite (XX.110 à 121) .....                                | 114 |
| 10.1. Les effets personnels de la faillite .....                                                      | 114 |
| 10.1.1. Principes .....                                                                               | 114 |
| 10.1.2. L'assurance faillite .....                                                                    | 114 |
| 10.2. Le dessaisissement .....                                                                        | 116 |
| 10.2.1. La notion de masse .....                                                                      | 116 |
| 10.2.2. Les différentes sortes de créanciers .....                                                    | 116 |
| 10.2.3. Le moment du dessaisissement .....                                                            | 117 |
| 10.2.4. Effet du dessaisissement .....                                                                | 117 |
| 10.2.5. Les exceptions au dessaisissement .....                                                       | 117 |
| 10.3. L'exigibilité des créances .....                                                                | 119 |
| 10.4. L'arrêt du cours des intérêts .....                                                             | 121 |
| 10.5. La suspension des poursuites individuelles (XX.119 & 120 CDE) ...                               | 122 |

|                                                                                                                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 10.5.1. Les poursuites doivent être dirigées contre le curateur. . . .                                                                                        | 122 |
| 10.5.2. La suspension des voies d'exécution à charge des<br>personnes physiques qui se sont constituées sûreté<br>personnelle (XX.175 et XX.176 CDE). . . . . | 123 |
| 10.5.3. L'arrêt des saisies . . . . .                                                                                                                         | 124 |
| 10.5.4. La suspension limitée des mesures d'exécution par les<br>créanciers privilégiés (XX.121 CDE) . . . . .                                                | 125 |
| 10.6. Inopposabilité et nullité des actes accomplis par le failli . . . . .                                                                                   | 126 |
| 10.6.1. Généralités . . . . .                                                                                                                                 | 126 |
| 10.6.2. Les actes effectués durant la période suspecte . . . . .                                                                                              | 127 |
| 10.6.2.1. Actes insolites . . . . .                                                                                                                           | 127 |
| 10.6.2.2. Les actes effectués en connaissance de cause. . . .                                                                                                 | 127 |
| 10.6.2.3. Les sûretés tardives (XX.113 CDE) . . . . .                                                                                                         | 128 |
| 10.6.2.4. Les lettres de change (XX.115 CDE) . . . . .                                                                                                        | 128 |
| 10.6.3. Non-respect des formalités d'opposabilité des actes . . . . .                                                                                         | 128 |
| 10.6.4. L'action paulienne (XX.114 CDE) . . . . .                                                                                                             | 129 |
| 10.6.5. Les actes effectués après le jugement déclaratif de<br>faillite (XX.110 CDE) . . . . .                                                                | 129 |
| 11. Les décisions du curateur . . . . .                                                                                                                       | 130 |
| 11.1. Les contrats en cours. . . . .                                                                                                                          | 130 |
| 11.1.1. Principes . . . . .                                                                                                                                   | 130 |
| 11.1.1.1. La résiliation par le curateur et les dettes de<br>masse (XX.139 CDE) . . . . .                                                                     | 130 |
| 11.1.1.2. Les principes d'exception d'inexécution, de<br>rétention et de résolution. . . . .                                                                  | 131 |
| 11.1.1.3. La poursuite des opérations commerciales . . . . .                                                                                                  | 131 |
| 11.1.2. Particularités de certains contrats . . . . .                                                                                                         | 131 |
| 11.1.2.1. Les contrats de travail . . . . .                                                                                                                   | 131 |
| 11.1.2.2. Les baux . . . . .                                                                                                                                  | 133 |
| 11.1.2.3. Les contrats d'entreprise . . . . .                                                                                                                 | 133 |
| 11.2. L'actif . . . . .                                                                                                                                       | 133 |
| 11.2.1. Mesures conservatoires (XX.150 CDE) . . . . .                                                                                                         | 133 |
| 11.2.2. Mesures urgentes (XX.142 CDE) . . . . .                                                                                                               | 134 |
| 11.2.3. Récupération des créances (XX.144 CDE) . . . . .                                                                                                      | 134 |
| 11.2.4. Report de la date de cessation de paiement (XX.105 CDE). .                                                                                            | 135 |
| 12. L'établissement du passif (art. XX.155 à XX.165) . . . . .                                                                                                | 135 |
| 12.1. L'information . . . . .                                                                                                                                 | 135 |
| 12.1.1. Aux créanciers . . . . .                                                                                                                              | 135 |
| 12.1.2. Au Parquet . . . . .                                                                                                                                  | 136 |
| 12.1.3. Le registre de l'insolvabilité. . . . .                                                                                                               | 136 |
| 12.1.3.1. Principe . . . . .                                                                                                                                  | 136 |
| 12.1.3.2. Le dossier électronique de la faillite (XX.130) . . .                                                                                               | 137 |

|         |                                                                |     |
|---------|----------------------------------------------------------------|-----|
| 12.2.   | La déclaration de créances .....                               | 137 |
| 12.2.1. | Forme .....                                                    | 137 |
| 12.2.2. | Contenu (XX.155 et XX.156 CDE) .....                           | 138 |
| 12.2.3. | Contestation de la créance .....                               | 139 |
|         | Contestations avant le troisième procès-verbal                 |     |
|         | (art. XX.161, al.3) .....                                      | 139 |
|         | Créances non acceptées dans le troisième procès-verbal         |     |
|         | de vérification (art. XX.161) .....                            | 139 |
| 12.2.4. | Prescription (XX.165 CDE) .....                                | 140 |
| 12.3.5. | Les effets de la déclaration de créance et de son admission .. | 141 |
| 12.3.6. | Irrecouvrabilité de la créance .....                           | 141 |
| 12.3.   | Droit des créanciers .....                                     | 142 |
| 12.3.1. | La compensation .....                                          | 142 |
| 12.3.2. | Le droit de rétention (XX.109 CDE) .....                       | 142 |
| 12.3.3. | La revendication .....                                         | 143 |
|         | 12.3.3.1. Règle générale .....                                 | 143 |
|         | 12.3.3.2. La clause de réserve de propriété .....              | 144 |
| 12.3.4. | Le droit de rétention .....                                    | 144 |
| 12.3.5. | L'action directe .....                                         | 145 |
| 12.3.6. | Les conventions d'indivisibilité (XX.177 à XX.180 CDE) ....    | 145 |
| 12.3.7. | Le régime des codébiteurs, sûretés personnelles,               |     |
|         | cautions (XX.176 CDE) .....                                    | 146 |
| 13.     | L'effacement (XX.173 et 174 CDE) .....                         | 146 |
| 14.     | La liquidation de l'actif .....                                | 147 |
| 14.1.   | Généralités .....                                              | 147 |
| 14.2.   | La vente d'immeuble .....                                      | 148 |
|         | 14.2.1. Généralités .....                                      | 148 |
|         | 14.2.2. La vente publique .....                                | 149 |
|         | 14.2.3. La vente de gré à gré .....                            | 150 |
| 12.3.   | La cession d'entreprise .....                                  | 151 |
|         | 12.3.1. Principes .....                                        | 151 |
|         | 12.3.2. Les conséquences du transfert d'entreprise pour les    |     |
|         | travailleurs .....                                             | 153 |
| 15.     | La clôture de la procédure .....                               | 154 |
| 15.1.   | La clôture sommaire (XX.135) .....                             | 154 |
| 15.2.   | La procédure ordinaire .....                                   | 155 |
|         | 15.2.1. La reddition des comptes (XX.170 CDE) .....            | 155 |
|         | 15.2.2. Les contredits .....                                   | 155 |
| 15.2.   | L'audience de clôture (XX.171 CDE) .....                       | 156 |
| 15.3.   | Apparition de nouveaux actifs .....                            | 156 |
| 16.     | La responsabilité des administrateurs .....                    | 157 |
| 16.1.   | Actions spécifiques en cas de faillite .....                   | 158 |

|                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 16.1.1. Responsabilité des dirigeants en raison d'une faute grave et caractérisée ayant contribué à la faillite (art. XX.225 CDE) ..... | 158 |
| 16.1.1.1. Conditions .....                                                                                                              | 158 |
| 16.1.1.2. Exclusion des petites entités (art. XX.225, § 2 CDE) .....                                                                    | 158 |
| 16.1.1.3. Titulaires de l'action et indemnisation des frais et dépens (art. XX.225, §§ 3 et 4 CDE) .....                                | 159 |
| 16.1.1.4. Répartition de l'indemnisation entre les créanciers (art. XX.225, § 5 CDE) .....                                              | 159 |
| 16.1.2. La responsabilité aggravée en cas de non-paiement des créances publiques. ....                                                  | 159 |
| 16.1.2.1. Les dettes ONSS .....                                                                                                         | 159 |
| 16.1.2.2. Les dettes de précompte professionnel et TVA ...                                                                              | 160 |
| 16.1.3. Action pour « wrongful trading » .....                                                                                          | 161 |
| 16.2. Dispositions générales applicables aussi en cas de faillite .....                                                                 | 163 |
| 16.2.1. La responsabilité des dirigeants dans le Code des sociétés et des associations : régime général et plafonds .....               | 163 |
| 16.2.1.1. Régime général .....                                                                                                          | 163 |
| 16.2.1.2. Responsabilité solidaire (art. 2 :56, al. 2 à 4 CSA) ...                                                                      | 164 |
| a. Fautes de gestion (art. 2 :56, al. 2 CSA) .....                                                                                      | 164 |
| b. Faute de gestion qui présente un caractère extracontractuel (art. 2 :56, al. 1 <sup>er</sup> et 2 CSA) ....                          | 164 |
| c. Les autres fautes (art. 2 :56, al. 3 CSA) .....                                                                                      | 164 |
| 16.2.1.3. Les plafonds à la responsabilité et l'interdiction des exonérations .....                                                     | 165 |
| a. Limitations (art. 2 :57, § 1 <sup>er</sup> et 2 CSA) .....                                                                           | 165 |
| b. Exclusions (art. 2 :57, § 3 CSA) .....                                                                                               | 166 |
| c. Caractère d'ordre public des plafonds (art. 2 :58 CSA) .....                                                                         | 167 |

## **De gevolgen van een reorganisatie- en faillissementsprocedure op de verhaalsmogelijkheden van de betrokken schuldeisers**

|                                                                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Matthias E. STORME en Caro VAN DEN BROECK .....                                                                    | 169 |
| 1. Gerechtelijke reorganisatie vs. faillissement: algemene principes .....                                         | 170 |
| 1.1. Het faillissement: grote samenloop onder leiding van de curator ...                                           | 170 |
| 1.2. De gerechtelijke reorganisatie: hybride procedure met opschorting als grootste gemeenschappelijke deler ..... | 172 |
| 1.2.1. Algemene kenmerken van de procedure van gerechtelijke reorganisatie .....                                   | 172 |
| 1.2.2. Samenloop bij gerechtelijke reorganisatie? .....                                                            | 174 |

|          |                                                                                                                            |     |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.       | Invloed van de insolventieprocedure op de (individuele) verhaals-<br>mogelijkheden van schuldeisers .....                  | 176 |
| 2.1.     | Het faillissement .....                                                                                                    | 176 |
| 2.1.1.   | De fixatie van de rechten van schuldeisers bij opening<br>van het faillissement .....                                      | 176 |
| 2.1.1.1. | Fixatie op uur-nul. ....                                                                                                   | 176 |
| 2.1.1.2. | Opeisbaarheid schuldvorderingen. ....                                                                                      | 178 |
| 2.1.1.3. | Uitsluiting nieuwe schulden .....                                                                                          | 178 |
| 2.1.1.4. | Beding bij faillissement .....                                                                                             | 179 |
| 2.1.1.5. | Bewarend effect. ....                                                                                                      | 179 |
| 2.1.1.6. | Veralgemeende subrogatie .....                                                                                             | 179 |
| 2.1.2.   | Uitoefening van het collectief pandrecht door de curator. ....                                                             | 181 |
| 2.1.2.1. | Collectieve rechten van samenlopende schuld-<br>eisers uitgeoefend door curator .....                                      | 181 |
| 2.1.2.2. | Geen individueel executierecht meer voor niet-<br>separatisten .....                                                       | 185 |
| 2.1.3.   | Afscheidingsrecht van de separatisten. ....                                                                                | 187 |
| 2.1.3.1. | Het afscheidingsrecht van separatisten. ....                                                                               | 187 |
| 2.1.3.2. | Opschorting van het afscheidingsrecht na fail-<br>lisementsvonnis. ....                                                    | 188 |
| 2.1.3.3. | Uitzonderingen op de opschorting; separatis-<br>ten ook na faillissement. ....                                             | 188 |
| a.       | Wat betreft hypotheekrechten. ....                                                                                         | 188 |
| b.       | Scheepshypotheek. ....                                                                                                     | 189 |
| c.       | Wat betreft pandrechten en verwante<br>rechtsfiguren .....                                                                 | 189 |
| d.       | Wat betreft eigendomsvoorbehoud en<br>andere vormen van eigendom. ....                                                     | 190 |
| e.       | Schuldvergelijking. ....                                                                                                   | 192 |
| f.       | In het buitenland gelegen goederen .....                                                                                   | 199 |
| 2.1.4.   | Het verhaal op medeschuldenaren en persoonlijke<br>zekerheidsstellers tijdens afwikkeling van het faillisse-<br>ment. .... | 199 |
| 2.2.     | De gerechtelijke reorganisatie .....                                                                                       | 201 |
| 2.2.1.   | Tussen het verzoek tot en de (eventuele) opening van<br>de gerechtelijke reorganisatie .....                               | 201 |
| 2.2.1.1. | Schorsende werking voor faillissements-<br>aanvraag en tegeldemaking .....                                                 | 202 |
| 2.2.1.2. | Uitzonderingen. ....                                                                                                       | 204 |
| 2.2.2.   | Vanaf de opening van de gerechtelijke reorganisatie. ....                                                                  | 206 |
| 2.2.2.1. | Algemeen moratorium voor alle schuldeisers<br>in de opschorting .....                                                      | 206 |

|          |                                                                                                                                                     |     |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| a.       | De opgeschorte schuldvorderingen . . . . .                                                                                                          | 207 |
| b.       | De opgeschorte acties . . . . .                                                                                                                     | 208 |
| 2.2.2.2. | Uitzonderingen op het algemeen moratorium . . .                                                                                                     | 210 |
| 2.2.2.3. | Niet getroffen verhaalsmogelijkheden . . . . .                                                                                                      | 214 |
| 2.2.2.4. | Gevolgen van de opschorting voor de ver-<br>haalsmogelijkheden op de medeschuldenaren<br>en persoonlijke zekerheidsstellers . . . . .               | 220 |
| 2.2.2.5. | De verhaalsmogelijkheden voor schuldeisers<br>buiten de opschorting: lopende overeenkom-<br>sten en nieuwe schulden . . . . .                       | 221 |
| 2.2.3.   | Gevolg van een niet-geslaagde gerechtelijke reorganisa-<br>tie: einde van de opschorting . . . . .                                                  | 222 |
| 3.       | Invloed van de insolventieprocedure op de rangschikking en<br>omvang van de schuldvorderingen . . . . .                                             | 223 |
| 3.1.     | Het faillissement . . . . .                                                                                                                         | 223 |
| 3.1.1.   | De fixatie <i>in abstracto</i> van de rechten voortvloeiend uit<br>de bestaande schuldvorderingen op het gemeenschap-<br>pelijk onderpand . . . . . | 223 |
| 3.1.1.1. | Schorsing van de interest . . . . .                                                                                                                 | 223 |
| 3.1.1.2. | Aangifte van de schuldvorderingen . . . . .                                                                                                         | 226 |
| 3.1.2.   | De rangschikking van schuldvorderingen en zekerheden . . .                                                                                          | 228 |
| 3.1.2.1. | De afzondering van activa waarop zakelijke<br>rechten rusten . . . . .                                                                              | 229 |
| a.       | Wie heeft een afzonderingsrecht? . . . . .                                                                                                          | 229 |
| b.       | Voorwerp van het afzonderingsrecht: de<br>afzonderlijke regeling is beperkt tot de<br>opbrengst van het bezwaarde goed (onder-<br>pand) . . . . .   | 230 |
| c.       | Geen bijdrage in de algemene boedel-<br>schulden, wel voorrang aan de specifieke<br>boedelschulden . . . . .                                        | 231 |
| 1°       | Geen bijdrage in de algemene boedel-<br>kosten . . . . .                                                                                            | 231 |
| 2°       | Voorrang aan specifieke boedel-<br>schulden (kosten tot behoud, boedel-<br>redding en uitwinning) . . . . .                                         | 232 |
| 3°       | De voorrang van de specifieke boe-<br>delschulden tast de omvang van de<br>bezwaring niet aan . . . . .                                             | 236 |
| d.       | Voorrang op de opbrengst slechts tot<br>beloop van de verzekerde schuldvordering<br>(wel m.i.v. de verzekerde interest) . . . . .                   | 237 |

|          |                                                                                                          |     |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| e.       | Toepassing anterioriteitsbeginsel en andere beginselen van zakenrecht bij conflicten .....               | 238 |
| f.       | Besluit: rangorde .....                                                                                  | 239 |
| 3.1.2.2. | De rangschikking van schuldvorderingen in de algemene boedel .....                                       | 239 |
| a.       | Algemene begrippen en rangorde .....                                                                     | 239 |
| b.       | Niet beslagbare goederen en levensonderhoud .....                                                        | 240 |
| c.       | De boedelschulden van de algemene boedel (massa) .....                                                   | 241 |
| d.       | Schuldvorderingen verzekerd met een algemeen voorrecht .....                                             | 242 |
| e.       | Chirografaire schuldvorderingen .....                                                                    | 242 |
| f.       | Achtergestelde schuldvorderingen .....                                                                   | 243 |
| 1°       | Conventionele achterstelling .....                                                                       | 243 |
| 2°       | Wettelijke achterstelling .....                                                                          | 243 |
| 3.1.3.   | Het lot van de restschulden .....                                                                        | 244 |
| 3.1.3.1. | De kwijtschelding voor natuurlijke personen ....                                                         | 245 |
| 3.1.3.2. | Gevolgen van de kwijtschelding voor verhaal op medeschuldenaren en persoonlijke zekerheidsstellers ..... | 246 |
| 3.2.     | De gerechtelijke reorganisatie .....                                                                     | 248 |
| 3.2.1.   | Het gerechtelijk minnelijk akkoord .....                                                                 | 248 |
| 3.2.1.1. | Het minnelijk akkoord en de betrokken schuldeisers .....                                                 | 249 |
| 3.2.1.2. | De gevolgen voor de niet-betrokken schuldeisers ...                                                      | 251 |
| 3.2.1.3. | Gevolgen voor verhaalbaarheid op de medeschuldenaren en kosteloze borg .....                             | 252 |
| 3.2.2.   | Het collectief akkoord .....                                                                             | 253 |
| 3.2.2.1. | Gewone of buitengewone schuldeiser in de opschorting? .....                                              | 253 |
| 3.2.2.2. | Gevolgen voor buitengewone schuldeisers in de opschorting .....                                          | 256 |
| 3.2.2.3. | Gevolgen voor gewone schuldeisers in de opschorting .....                                                | 257 |
| a.       | De maatregelen waarin het plan kan voorzien .                                                            | 257 |
| b.       | Gedifferentieerde behandeling .....                                                                      | 261 |
| 3.2.2.4. | Goedkeuring van het plan .....                                                                           | 265 |
| 3.2.2.5. | Gevolgen van de uitvoering van het plan .....                                                            | 268 |
| 3.2.2.6. | Gevolgen voor de verhaalbaarheid op medeschuldenaren en persoonlijke zekerheden .....                    | 271 |



|                                                                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.2.3. De overdracht onder gerechtelijk gezag . . . . .                                                                          | 271 |
| 3.2.3.1. Selectie van offertes: welk bedrag valt er te<br>verdelen? . . . . .                                                    | 272 |
| 3.2.3.2. Verdeling van de opbrengst – rangregeling . . . . .                                                                     | 276 |
| 3.2.3.3. Gevolg voor verhaalbaarheid van de ‘restschul-<br>den’ op de schuldenaar . . . . .                                      | 280 |
| 3.2.3.4. Gevolgen van de overdracht voor verhaalbaar-<br>heid op medeschuldenaar en persoonlijke<br>zekerheidsstellers . . . . . | 281 |

## Ondernemingen in moeilijkheden, arbeidsrechtelijke aspecten in het licht van Boek XX WER

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Johan KERREMANS. . . . .                                                               | 283 |
| 1. Inleiding . . . . .                                                                 | 283 |
| 2. Buitengerechtelijke en gerechtelijke reorganisatie . . . . .                        | 285 |
| 2.1. Informatie, raadpleging en betrokkenheid . . . . .                                | 285 |
| 2.1.1. Algemeen . . . . .                                                              | 285 |
| 2.1.2. Algemene regels . . . . .                                                       | 286 |
| 2.1.2.1. Artikel 25 KB van 27 november 1973. . . . .                                   | 286 |
| 2.1.2.2. Artikel 11 CAO nr. 9 . . . . .                                                | 287 |
| 2.1.2.3. Artikel 4 CAO nr. 9 . . . . .                                                 | 288 |
| 2.1.2.4. Geen ondernemingsraad . . . . .                                               | 289 |
| 2.1.2.5. Sanctie . . . . .                                                             | 291 |
| 2.1.3. Bijzondere regels in Boek XX WER . . . . .                                      | 291 |
| 2.1.3.1. Buitengerechtelijke reorganisatie: minnelijk<br>akkoord . . . . .             | 292 |
| a. Informatie en raadpleging. . . . .                                                  | 292 |
| b. Procedure . . . . .                                                                 | 295 |
| 2.1.3.2. Gerechtelijke reorganisatie: algemeen. . . . .                                | 296 |
| a. Informatie en raadpleging. . . . .                                                  | 296 |
| b. Procedure . . . . .                                                                 | 296 |
| 2.1.3.3. Gerechtelijke reorganisatie: minnelijk akkoord . . . . .                      | 298 |
| a. Informatie en raadpleging. . . . .                                                  | 298 |
| b. Procedure . . . . .                                                                 | 298 |
| 2.1.3.4. Gerechtelijke reorganisatie: collectief akkoord . . . . .                     | 299 |
| a. Informatie en raadpleging. . . . .                                                  | 299 |
| b. Procedure . . . . .                                                                 | 300 |
| c. Sanctie. . . . .                                                                    | 302 |
| 2.1.3.5. Gerechtelijke reorganisatie: overdracht onder<br>gerechtelijk gezag . . . . . | 303 |
| a. Informatie en raadpleging. . . . .                                                  | 303 |
| b. Procedure . . . . .                                                                 | 303 |

|         |                                                                                             |     |
|---------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1°      | Principes .....                                                                             | 303 |
| 2°      | Overdracht .....                                                                            | 304 |
| 3°      | Beslissing.....                                                                             | 306 |
| 4°      | Rechten en plichten.....                                                                    | 306 |
| 5°      | Schuldvordering.....                                                                        | 307 |
| 2.1.4   | Overige bijzondere regels .....                                                             | 308 |
| 2.2.    | Impact op de vorderingen.....                                                               | 311 |
| 2.2.1.  | Buitengerechtelijke reorganisatie: minnelijk akkoord.....                                   | 311 |
| 2.2.2.  | Gerechtelijke reorganisatie: minnelijk akkoord.....                                         | 312 |
| 2.2.3   | Gerechtelijke reorganisatie: collectief akkoord en overdracht onder gerechtelijk gezag..... | 312 |
| 2.2.3.1 | Impact op de arbeidsovereenkomst.....                                                       | 312 |
| 2.2.3.2 | Fiscale of sociale bijdragen of schulden .....                                              | 314 |
| 2.2.4   | Gerechtelijke reorganisatie: collectief akkoord .....                                       | 315 |
| 2.2.5.  | Gerechtelijke reorganisatie: overdracht onder gerechtelijk gezag .....                      | 317 |
| 2.2.5.1 | Vrije keuze.....                                                                            | 317 |
| 2.2.5.2 | Afwijkingen.....                                                                            | 318 |
| 2.2.5.3 | Richtlijnconforme toepassing.....                                                           | 319 |
| 2.2.5.4 | Akkoord.....                                                                                | 321 |
| 2.2.5.5 | Homologatie door de arbeidsrechtbank.....                                                   | 321 |
| 2.2.5.6 | Schulden.....                                                                               | 324 |
| 2.2.5.7 | Lot van de werknemersvertegenwoordigers en de overlegorganen.....                           | 325 |
| 3.      | Faillissement.....                                                                          | 327 |
| 3.1.    | Informatie en raadpleging .....                                                             | 327 |
| 3.2.    | Procedure .....                                                                             | 329 |
| 3.2.1.  | Aangifte of dagvaarding.....                                                                | 329 |
| 3.2.2.  | Arbeidsovereenkomst.....                                                                    | 330 |
| 3.2.3.  | Voortzetting .....                                                                          | 331 |
| 3.2.4.  | Beschermde werknemers .....                                                                 | 331 |
| 3.3.    | Schuldvordering.....                                                                        | 332 |
| 3.3.1.  | Schulden in of van de boedel.....                                                           | 332 |
| 3.3.2.  | Voorrecht .....                                                                             | 332 |
| 3.3.3.  | Voorschot .....                                                                             | 333 |
| 3.4.    | Overdracht .....                                                                            | 333 |
| 3.4.1.  | Keuzerecht .....                                                                            | 334 |
| 3.4.2   | Afwijkingen .....                                                                           | 334 |
| 3.5.    | Lot van de werknemersvertegenwoordigers en de overlegorganen ..                             | 335 |
| 3.6.    | Sancties .....                                                                              | 336 |
| 4.      | Vrijwillige ontbinding en vereffening.....                                                  | 336 |
| 5.      | Besluit .....                                                                               | 336 |
|         | Bijlage.....                                                                                | 338 |

## Fiscaalrechtelijke aspecten

|                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Michiel VLAEMINCK, Paul AMPE en Stijn RASSCHAERT .....                          | 341 |
| 1. Inleiding .....                                                              | 341 |
| 2. Continuïteit: Wet Continuïteit Ondernemingen .....                           | 342 |
| 2.1. Schuldvermindering of -kwijtschelding.....                                 | 342 |
| 2.1.1. Bij de schuldenaar .....                                                 | 342 |
| 2.1.1.1. Tijdelijke vrijstelling .....                                          | 344 |
| 2.1.1.2. Definitieve vrijstelling.....                                          | 344 |
| 2.1.2. Bij de schuldeiser .....                                                 | 346 |
| 2.2. Omzetten van schuld in kapitaal. ....                                      | 347 |
| 2.3. Positie van de fiscus als schuldeiser in de WCO.....                       | 352 |
| 2.4. Statuut van fiscale schulden in de WCO .....                               | 353 |
| 2.5. Vervroegd recht op teruggaaf van voorheen doorgestorte BTW ....            | 353 |
| 3. (Voor) de eerste tekenen van moeilijkheden .....                             | 355 |
| 3.1. Bevoordelen van (verlieslatende) vennootschap.....                         | 356 |
| 3.1.1. Abnormale of goedgunstige voordelen .....                                | 357 |
| 3.1.2. Arm's length principe.....                                               | 360 |
| 3.1.3. Artikel 49 WIB.....                                                      | 362 |
| 3.2. Tenlasteneming van vennootschapsverliezen .....                            | 363 |
| 3.2.1. Betaling van een som .....                                               | 364 |
| 3.2.2. Behoud van beroepsinkomsten.....                                         | 365 |
| 3.2.3. Gebruik voor aanzuivering verliezen.....                                 | 365 |
| 3.3. Schuldvermindering of -kwijtschelding.....                                 | 366 |
| 3.4. Omzetten van schuld in kapitaal.....                                       | 370 |
| 4. Discontinuïteit: faillissement.....                                          | 370 |
| 4.1. Algemeen.....                                                              | 371 |
| 4.2. Schuldeiser .....                                                          | 371 |
| 4.3. Aandeelhouder.....                                                         | 372 |
| 4.4. Bestuurder.....                                                            | 373 |
| 5. Discontinuïteit: vrijwillige ontbinding en (deficitaire) vereffening.....    | 375 |
| 6. Internationale aspecten.....                                                 | 377 |
| 6.1. Verliezen van buitenlandse vaste inrichting .....                          | 378 |
| 6.2. <i>Transfer pricing</i> .....                                              | 380 |
| 6.3. Schuldkwijtschelding ten voordele van buitenlandse vennoot-<br>schap ..... | 382 |
| 7. Conclusie.....                                                               | 384 |

